

Naslov: Gledališče

Avtor:

Rubrika/Oddaja: KULTURA

Žanr: RECENZIJA

Površina/Trajanje: 182,56

Naklada: 35.475,00

Gesla: LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

OČENJUJEMO

Gledališče

**Janusz Korczak, Ana Duša:
Kralj Matevžek Prvi**
Lutkovno gledališče Ljubljana

★★★★★

Ena izmed vidnejših političnih aktivistk, najmlajša Nobelova nagrajenka za mir Malala Jusafzaj, se je začela politično udeleževati pri enajstih letih z blogerskimi zapisi. Njen pa tudi drugi primeri kažejo, da so otroci zmožni refleksije družbe, ki jih obdaja, in da bi bilo treba na novo premisliti možnosti njihove politične participacije. Predstava *Kralj Matevžek Prvi* naslovi prav to bistveno vprašanje (ne) vključnosti otrok v polje politike. Predstava, ki se naslanja na pravljico Janusza Korczaka (priredba Ana Duša), v sodobnem okolju deluje zlasti na simbolni/alegorični ravni; deček, ki po očetovi smrti postane kralj, a ga politično ne upošteva nihče od ministrov, ki mimo njegove volje vodijo državo, je med drugim simbol sodobnega otroka, ki ne glede na svoj položaj, znanje, razumevanje ipd. – ni sprejet kot politični akter. Spomnimo se le brexita, ob katerem so otroci in ljudje iz mlajših generacij obupavali zaradi odločitve, ki jo je sprejela starejša populacija. Predstava je režijsko natančno izdelana, ima jasno vizijo in koncept, ki je podprt z estetsko dodelano, pomensko razvejeno kostumografijo in splošno vizualno podobo ter prepričljivo igro. Skozi zgodbo o kralju Matevžku Prvem odrski postavitvi uspe nasloviti nekaj ustaljenih načinov političnega delovanja in posledic, ki (običajno) sledijo tovrstnemu delovanju, ukvarja pa se tudi s politično represijo ter – širše gledano – prevprašuje avtoritaren, izključujoč odnos, ki ga naša družba goji do otrok. Aktualizacije so večinoma neprisiljene in prepričljivo, subtilno vnesene. Ključni moment predstave je vendarle interaktivnost drugega dela, v katerem so osebe, mlajše od osem-

najst let, povabljeni k sodelovanju v »otroškem parlamentu«. S tem skuša predstava vzpostaviti dialog in v javnem prostoru gledališča izpostaviti rešitve nekaterih političnih vprašanj oziroma predloge za izboljšanje trenutnega stanja, ki jih prek dela v skupinah (vsaka skupina predstavlja eno ministrstvo) podajajo otroci, ter opozoriti, da gre za osebe, ki so zmožne nekaterih uvidov in izvernih rešitev (eden izmed otrok na predstavi je recimo predlagal ukinitve monetarnega sistema na primeru trgovin, iz katerih bi lahko vsakdo vzel, kar potrebuje).

Žal se ravno v tem delu predstave nekoliko zatakne – težava je zlasti v tem, da ne ponudi dovolj prostora, da bi se lahko zares razvila diskusija in bi bilo mogoče natanko premisliti podane predloge. Temu delu postavitve je namreč namenjenih le okvirno 10 minut. Manjša težava je tudi neskladje med ministrstvi v predstavi (pravosodno in vojaško) ter »ministrstvi«, ki jih nato sestavljajo otroci (ministrstvo za socialne zadeve, za kulturo, gospodarstvo in tehnološki razvoj ter za izobraževanje), zlasti pa dejstvo, da so otrokom ponujene (zelo) omejene možnosti, znotraj katerih področij lahko izpostavijo težave in iščejo rešitve. Morda bi veljalo napraviti daljši seznam področij/ministrstev in pozvati otroke k temu, da izberejo štiri, ki se jim zdijo najpomembnejša?

V času, ko otroci sodelujejo v parlamentu, odrasli rešujejo test poznavanja sodobne popularne kulture, ki je bližje mlajšim generacijam, kar je zanimiv zaobrat vlog, obenem pa opozarja na nepoznavanje sodobnih trendov in kulturnega okolja starejših generacij. Gre za gledališko delo, ki naslovi pomembna, redko izpostavljena vprašanja in uporabi tudi dobre načine za vzpostavitev vključujočega okolja, le da teh načinov morda ne premisli celovito. Bržkone bi veliko prispevala k temu že nova časovna razporeditev.

ANJA RADALJAC